

ТЕКСТ СТАТТІ ТУТ

Г. Я. РУДИЙ (Київ)

VIII Всеукраїнська наукова конференція "Історичне краєзнавство і культура"

23–24 вересня 1997 р. Інститут історії України НАН України, Міністерств освіти, культури та мистецтв, Харківська обласна державна адміністрація, Всеукраїнська спілка краєзнавців провели в Харкові VIII Всеукраїнську наукову конференцію по проблемі: "Історичне краєзнавство і культура". В ній взяли участь відомі вчені, викладачі вищих навчальних закладів, учителі, культосвітні працівники, архівісти, краєзнавці-аматори. Серед них: 3 академіки, 28 докторів, 98 кандидатів наук, усього понад 300 чоловік.

З теплим привітанням звернулися до учасників наукового форуму Президент України Л. Д. К у ч м а і Голова Верховної Ради України О. О. М о р о з.

Присугніх привітав, а також вручив групі вчених, активістів-краєзнавців державні нагороди і почесні відзнаки вице-прем'єр-міністр, академік НАН України В. А. С м о л і й.

Від імені Харківської обласної державної адміністрації учасників конференції привітав її голова О. О. Д ь о м і н.

Велику увагу конференції приділили Харківська обласна державна адміністрація, ректорат Харківського державного університету, які створили належні умови для плідної роботи.

Науковий форум засвідчив зростаючу роль історичного краєзнавства у формуванні національного самовизначення, відродженні духовності, традицій, історичної пам'яті українського народу, збереженні і популяризації безцінних скарбів матеріальної та духовної культури.

Тон науковій дискусії задала доповідь голови правління Всеукраїнської спілки краєзнавців акад. НАН України П. Т. Т р о н ь к а "Краєзнавство у відродженні багатовікових традицій українського народу". Доповідач зазначив, що основне завдання краєзнавства — виконання у громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови,

традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних з ним своєю долею.

Як відомий фахівець у галузі історичного краєзнавства, акад. П. Т. Тронько акцентував увагу аудиторії на необхідності об'єднання всіх наукових установ у написанні повного і об'єктивного літопису української держави.

Шляхи подальшого співробітництва між вченими-краєзнавцями та Національною комісією з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті міністрів України проаналізував голова Комісії, д-р мистецтвознавства О. К. Федорук.

Розвиток історичного краєзнавства у Харківському державному університеті було детально проаналізовано в доповіді проректора ХДУ, д-ра істор. наук В. К. Міхеєва.

На пленарному засіданні також заслухано змістовну доповідь завідуючого відділом історико-краєзнавчих досліджень Інституту історії України, д-ра істор. наук В. О. Горбика "Звід пам'яток історії та культури України -- новий етап". Доповідач поділився досвідом роботи науковців над підготовкою "Зводу пам'яток історії та культури", виробленням загальної концепції пам'яткоохоронної роботи.

На необхідності активізації роботи науковців-краєзнавців по реалізації Державної програми підготовки науково-документальної серії книг "Реабілітовані історією" зупинився у своїй доповіді провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, канд. істор. наук Ю. З. Данилюк.

Робота конференції продовжувалася на шести секційних засіданнях: "Історичне краєзнавство в Україні: шляхи дальшого розвитку", "Визначні постаті історії України", "Історіографія, джерелознавство та допоміжні дисципліни у вивченні історії краю", "Історико-культурна спадщина в контексті національно-культурного відродження України", "Регіональні проблеми історії України", "Історичне краєзнавство Слобожанщини". Всього на конференції було виголошено понад 100 доповідей і повідомлень.

Учасники конференції висловили ряд пропозицій щодо дальшого розвитку краєзнавчого руху в Україні. Серед них: проведення ґрунтовної підготовки до перевидання на новій документальній основі з урахуванням вимог сьогодення унікального багатотомного видання "Історії міст і сіл України". Йшлося також про підготовку "Енциклопедичного довідника краєзнавця". Конференція, відзначаючи місце і роль харківського державного університету у збереженні культурних традицій українського народу, висловила пропозицію про присвоєння одному з найстаріших університетів України статусу "Національний".

На конференції було висловлено ряд пропозицій, пов'язаних з поліпшенням патріотичного виховання молоді. Конференція констатувала, що учні шкіл, студенти вузів незалежно від їх профілю, повинні вивчати курс краєзнавства, знати першовитоки своєї історії.

Для цього бажано, щоб Міністерство освіти України і його органи на місцях спільно із зацікавленими відомствами зайнялися підготовкою для шкіл і вузів програм, підручників, посібників, іншої літератури з краєзнавства та народознавства.

Це, на думку учасників конференції, дасть новий могутній поштовх розвитку історичного краєзнавства, сприятиме відновленню багатьох сторінок минулого, відродженню духовності і культури нашого народу.

На підсумковому пленарному засіданні конференції були схвалені практичні рекомендації щодо дальшого розвитку історичного краєзнавства в Україні. Крім цього, учасники наукового форуму отримали збірник наукових доповідей і повідомлень VIII Всеукраїнської наукової конференції "Історичне краєзнавство і культура".